

155-мм самохідна гаубиця CAESAR

Методичний посібник “155-мм самохідна гаубиця CAESAR” розкриває основні положення, що стосуються організації, застосування, забезпечення, особливостей бойової роботи та виконання заходів підготовки стрільби і управління вогнем підрозділів артилерії, оснащених 155-мм самохідною гаубицею CAESAR.

Положення, норми та правила, викладені у Методичному посібнику, враховують досвід застосування артилерійських підрозділів, здобутий у ході війни з російською федерацією. Вони є визначальними під час виконання артилерійськими підрозділами завдань за призначенням, однак не є беззаперечним керівництвом. Їх необхідно застосовувати творчо, із урахуванням умов обстановки.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР
РАКЕТНИХ ВІЙСЬК І АРТИЛЕРІЇ СПІЛЬНО
З ГОЛОВНИМ УПРАВЛІННЯМ РАКЕТНИХ ВІЙСЬК
І АРТИЛЕРІЇ ТА БЕЗПЛОТНИХ СИСТЕМ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:
обмежень для розповсюдження немає

**155-мм
САМОХІДНА
ГАУБИЦЯ
CAESAR**

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2023

УДК 623.421.2
С 81

155-мм самохідна гаубиця CAESAR: методичний посібник — Київ: «Центр С 81
учбової літератури», 2023. — 92 с.

ISBN 978-611-01-2933-6

Методичний посібник “155-мм самохідна гаубиця CAESAR” розкриває основні положення, що стосуються організації, застосування, забезпечення, особливостей бойової роботи та виконання заходів підготовки стрільби і управління вогнем підрозділів артилерії, оснащених 155-мм самохідною гаубицею CAESAR.

Положення, норми та правила, викладені у Методичному посібнику, враховують досвід застосування артилерійських підрозділів, здобутий у ході війни з російською федерацією. Вони є визначальними під час виконання артилерійськими підрозділами завдань за призначенням, однак не є беззаперечним керівництвом. Їх необхідно застосовувати творчо, із урахуванням умов обстановки.

ISBN 978-611-01-2933-6

© «Центр учбової літератури», 2023.

3
ЗМІСТ

	ВСТУП	5
1	ПРИЗНАЧЕННЯ, СКЛАД ТА ОСНОВНІ ТАКТИКО-ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ 155-ММ САМОХІДНОЇ ГАУБИЦІ CAESAR	6
1.1	155-мм самохідна гаубиця CAESAR	6
1.2	155-мм боеприпаси до самохідної гаубиці CAESAR	21
2	ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА, ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОBOB'ЯЗКИ ТА БОЙОВІ МОЖЛИВОСТІ	38
2.1	Структура	38
2.1.1	Самохідний артилерійський дивізіон	38
2.1.2	Управління та підрозділи забезпечення	38
2.1.3	Самохідна артилерійська батарея	39
2.2	Обов'язки службових осіб	40
2.2.1	Самохідний артилерійський дивізіон	40
2.2.2	Самохідна артилерійська батарея	44
2.3	Бойові можливості сади (сабатр) 155-мм самохідної гаубиці CAESAR	48
3	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ ПІДГОТОВКИ СТРІЛЬБИ І УПРАВЛІННЯ ВОГНЕМ	52
3.1	Організація стрільби і управління вогнем	52
3.2	Заходи з підготовки стрільби	55
3.2.1	Топогеодезична підготовка	55
3.2.2	Метеорологічна підготовка	57
3.2.3	Балістична підготовка	58
3.2.4	Технічна підготовка	58
3.3	Визначення установок для стрільби	59
4	БОЙОВА РОБОТА НА ВОГНЕВІЙ ПОЗИЦІЇ	60
4.1	Вибір, підготовка та робота на вогневій позиції	60
4.2	Виконання вогневих завдань	64
4.2.1	Зміна раніше поданих команд	64
4.2.2	Перерви у веденні вогню	66
4.2.3	Запис установок після закінчення стрільби	66
4.2.4	Залишення вогневої позиції	66
Додатки:		
1	Маркування артилерійських снарядів до 155-мм самохідної гаубиці CAESAR	67
2	Норми витрати снарядів для ураження неспостережуваних цілей	73
3	Періодичність проведення перевірок і технічного обслуговування 155-мм самохідної гаубиці CAESAR	75

4	Порядок роботи з 155-мм самохідною гаубицею CAESAR та боеприпасами	80
5	Порядок роботи із програмним комплексом “Мапа-Кропива” в частині застосування гаубиці CAESAR	83
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	86
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	87
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	89
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	91

ВСТУП

Методичний посібник “155-мм самохідна гаубиця CAESAR” розкриває основні положення, що стосуються організації, застосування, забезпечення, особливостей бойової роботи та виконання заходів підготовки стрільби і управління вогнем підрозділів артилерії, оснащених 155-мм самохідною гаубицею CAESAR.

Положення, норми та правила, викладені у Методичному посібнику, враховують досвід застосування артилерійських підрозділів, здобутий у ході війни з російською федерацією. Вони є визначальними під час виконання артилерійськими підрозділами завдань за призначенням, однак не є беззаперечним керівництвом. Їх необхідно застосовувати творчо, із урахуванням умов обстановки.

1. ПРИЗНАЧЕННЯ, СКЛАД ТА ОСНОВНІ ТАКТИКО-ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ 155-мм САМОХІДНОЇ ГАУБИЦІ CAESAR

155-мм самохідна гаубиця CAESAR (далі – 155-мм СГ CAESAR) призначена для ураження:

а) самохідних броньованих та неброньованих, причіпних гармат, мінометів, пускових установок тактичних ракет (ТР), реактивних систем залпового вогню (РСЗВ), зенітних ракетних комплексів (ЗРК), протитанкових ракетних комплексів (ПТРК), бойових машин піхоти (БМП) на укритих вогневих позиціях та рубіжах розгортання;

б) живої сили і ОВТ, розташованих відкрито, в окопах і траншеях із перекриттями та без них, у таборах, районах зосередження, на станціях розвантаження (завантаження) тощо;

в) колон автомобілів та броньованої техніки у русі;

г) командирських машин управління, пунктів управління, радіостанцій на автомобілях на місці розгортання;

д) вертольотів на майданчику підскоку;

е) з метою руйнування польових та розташованих у стаціонарних спорудах складів;

ж) з метою руйнування об'єктів військової інфраструктури (будівлі, термінали, порти, мости, шляхопроводи, залізничні вузли, рампи тощо).

Також призначена для світлового забезпечення бойових дій загальновійськових підрозділів і стрільби артилерії вночі (освітлення місцевості, постановка світлових орієнтирів (створів)) тощо.

1.1. 155-мм самохідна гаубиця CAESAR

155-мм СГ CAESAR складається із автомобільного шасі, артилерійської частини, додаткового обладнання та артилерійських пострілів.

Основні тактико-технічні характеристики 155-мм СГ CAESAR наведено в табл. 1.1 та на рис. 1.1.

Таблиця 1.1.

Тактико-технічні характеристики 155-мм СГ CAESAR

Характеристика	155-мм СГ CAESAR
Калібр гармати, мм	155
Довжина ствола, калібрів	52
Максимальна дальність стрільби, км:	до 42
Стрільба прямою наводкою, км	до 2
Скорострільність, постр./хв.	6
Боскомплект возимий, шт.	18
Час переведення у БП/ПП, сек.	60/60
Кути ВН, град.	-3..+66
Кути ГН, град.	-48..+48
Екіпаж, чол.	5 – 6

Продовження таблиці 1.1.

Характеристика	155-мм СГ CAESAR
Система управління вогнем, тип	FAST-hit автоматизована з прив'язкою GPS
Маса, кг	18550
Габаритні розміри, м:	
довжина	10,5
ширина	2,5
висота	3,26
Довжина ствола, мм	8150
Довжина нарізної частини, мм	6888
Потужність двигуна, к/с	410
Запас ходу по паливу, км	600
Максимальна швидкість по шосе, км/год	100
Максимальна швидкість по пересіченій місцевості, км/год	50
Кут подолання схилу, град.	60
Висота подолання перешкод, м	0,35
Ширина подолання рову, м	1,2
Дорожній просвіт, м	0,35
Паливні баки, л	215
Масило двигуна, л	10,5-12,9
Роздавальна коробка, л	5,5
Коробка передач, л	10,7
Бак гідравлічної рідини зчеплення, л	0,5
Бак гідравлічного масла системи кермового управління, л	4,5

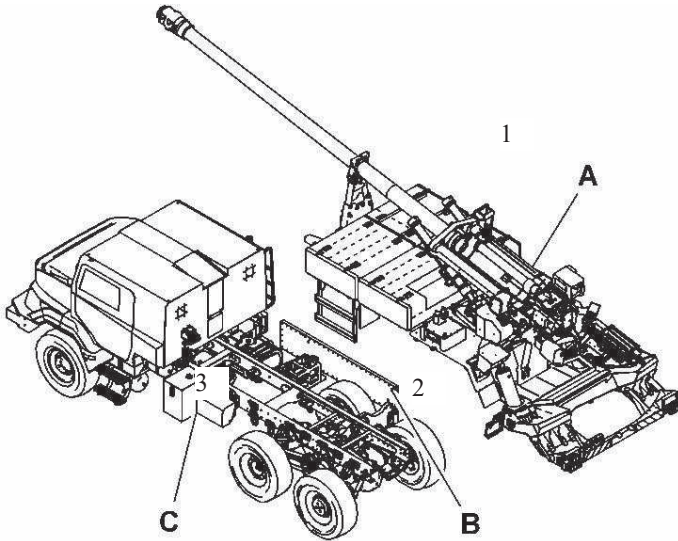
Рисунок 1.1. – Основні тактико-технічні характеристики 155-мм СГ CAESAR

155-мм СГ CAESAR (рис. 1.2) складається з:

- а) автомобільне шасі;
- б) артилерійська частина;
- в) додаткове обладнання;
- г) запасний інструмент та комплект приладдя (ЗІП);
- д) експлуатаційна документація.

Автомобільне шасі являє собою спеціалізоване автомобільне шасі з колісною формулою 6х6.

До складу автомобільного шасі входять: силова установка, трансмісія, гальмівні системи, ходова частина, прилади спостереження, система регулювання тиску повітря в шинах, електрообладнання, лебідка, броньована кабіна, система життєзабезпечення (у тому числі система кондиціонування повітря та система колективного захисту від зброї масового ураження), системи автоматизованого горизонтування, автоматична система пожежогасіння, пристрої та обладнання для розміщення озброєння, боєкомплекту та майна екіпажу (посилання е).

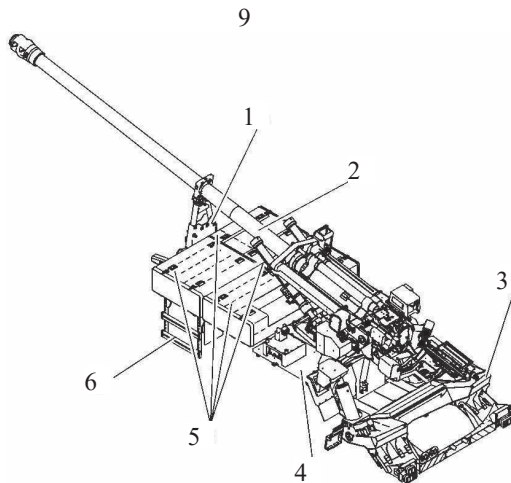

Умовні позначки:

1 – артилерійська частина; 2 – автомобільне шасі; 3 – додаткове обладнання та озброєння.

Рисунок 1.2. – Загальний вигляд 155-мм СГ CAESAR

Артилерійська частина призначена для кріплення основних елементів озброєння (рис. 1.3), а саме: стопор, артилерійська гармата, стабілізатор, обладнаний підвісною протиударною балкою, нарамник, чотири відсіки для боєприпасів, захисна рамка (посилання ж).

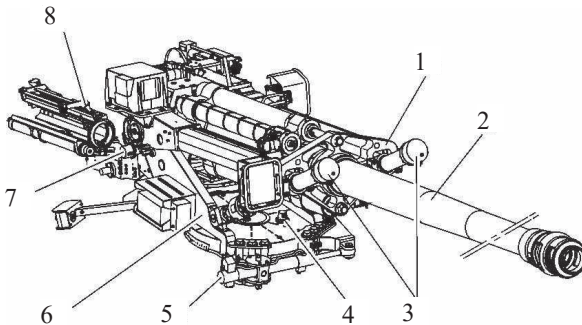
Умовні позначки:

- 1 – стопор; 2 – артилерійська гармата; 3 – стабілізатор; 4 – нарамник;
5 – відсіки для боєприпасів; 6 – захисна рамка.

Рисунок 1.3. – артилерійська частина СГ CAESAR

Стопор (рис. 1.3, 1) дозволяє утримувати ствол гармати в похідному положенні.

Артилерійська гармата (рис. 1.4) є засобом для виконання завдань за призначенням та базується на використанні артилерійського ствола 155-мм калібру.

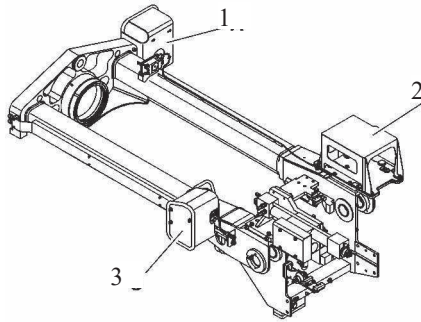

Умовні позначки:

- 1 – люлька; 2 – відкотна частина; 3 – підйомні домкрати; 4 – кодер кута горизонтального напрямку; 5 – циліндр поворотного механізму; 6 – лафет; 7 – кодер кута у вертикальній площині (кута підвищення); 8 – механізм заряджання.

Рисунок 1.4. – Артилерійська гармата СГ CAESAR

Люлька (рис. 1.5) забезпечує рух відкотної частини. На ній закріплені гідравлічні складові та елементи управління вогнем. Люлька включає: корпус приладу вимірювання початкової швидкості снаряда (дульний радар), корпус інерційного блоку, корпус блоку затвора.

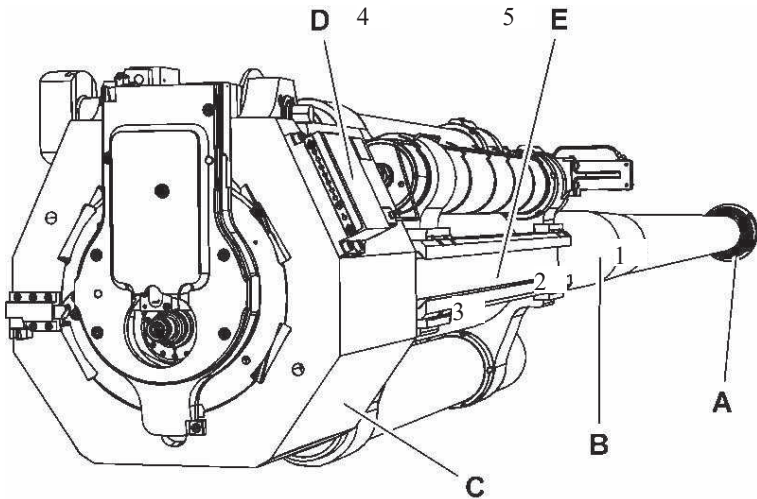

Умовні позначки:

- 1- корпус приладу вимірювання початкової швидкості снаряда (дульний радар);
2 - корпус інерційного блоку; 3 - корпус блока затвора.

Рисунок 1.5. – Люлька

Відкотна частина (рис. 1.6) складається з: ствола та направляючих санок (5). Ствол складається з: дульного гальма (1), труби (2), казенника (3), пристрою для визначення температури (DDT) (4).

Умовні позначки:

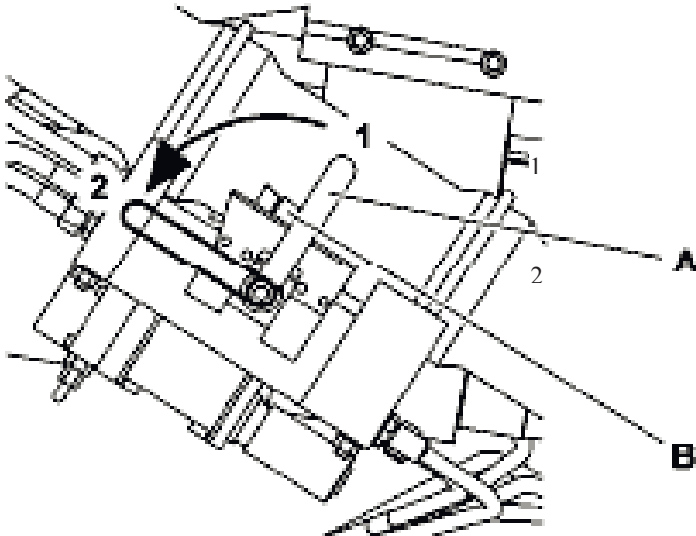
- 1 – дульне гальмо; 2 – труба; 3 – казенник;
4 – пристрій для визначення температури (DDT); 5 – направляючі санки.

Рисунок 1.6. – Відкотна частина

Підйомні домкрати (рис. 1.4, 3) забезпечують наведення гармати у вертикальній площині (приціл). Вони забезпечують взаємодію між лафетом та люлькою.

Підйомні домкрати складаються з: 2-х підйомних домкратів (правого і лівого), блока аварійного опускання ствола (тільки лівого).

Блок аварійного опускання ствола розташований на верхній частині лівого підйомного домкрата. Він має червону рукоятку, яка обертається на $\frac{1}{4}$ оберту (з нею потрібно поводитися обережно) (рис. 1.7, 1), що дозволяє опускати ствол в аварійному режимі.

Умовні позначки:

1- рукоятка $\frac{1}{4}$ оберту (червона); 2- замок у вихідному положенні (1), в положенні аварійного спуску (2).

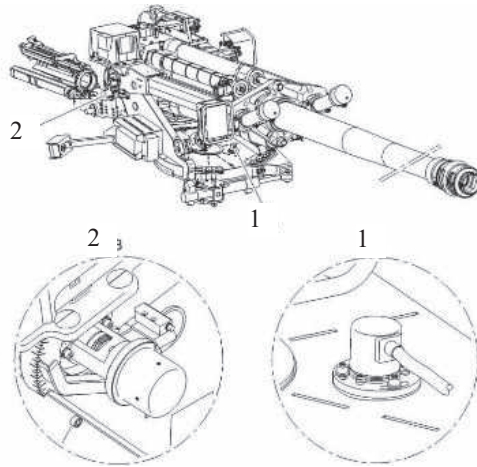
Рисунок 1.7. – Блок аварійного опускання ствола

Використовувати тільки у випадку гідравлічної несправності, а також у разі використання обладнання під час коливання температури $+30^{\circ}\text{C}$.

Ручне керування здійснювати виключно обома руками, тримаючи затвор відкритим.

Ручне керування не контролюється системою. Перш ніж повернути рукоятку на $\frac{1}{4}$ оберту, переконайтеся, що на траєкторії немає людей і ніщо не завадить опусканню ствола під дією сили тяжіння та не пошкодить його.

Кодери наведення у вертикальній (рис. 1.8, 1) і горизонтальній (рис. 8, 2) площинах призначені для переміщення поворотної частини у вертикальній та горизонтальній площинах відносно шасі та для узгодження з даними від інерційної системи.

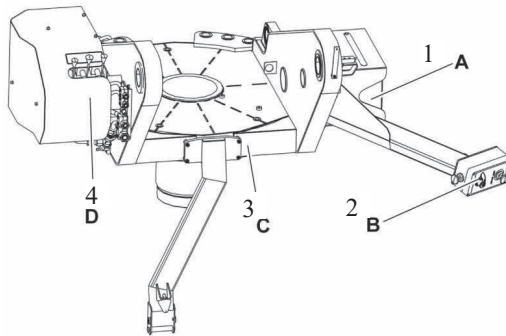

Умовні позначки:

- 1 – кодер наведення у вертикальній площині
2 – кодер наведення в горизонтальній площині (по напрямку).

Рисунок 1.8. – Кодери наведення

Лафет (рис. 1.9) призначений для обертання гармати у горизонтальній площині, кріплення певних елементів гідравлічної та електронної систем та забезпечує взаємодію між нарамником і відкотною частиною.

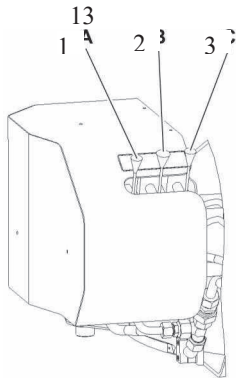

Умовні позначки:

- 1 – блок управління та контролю гармати (BGCA); 2 – блок досилання снаряда (BDOBUS);
3 – лафет; 4 – блок наведення і заряджання ручного управління.

Рисунок 1.9. – Лафет

Блок наведення і заряджання ручного управління має 3 важелі (рис. 1.10), які дозволяють здійснювати заряджання та наведення СГ у горизонтальній та вертикальній площинах в аварійному режимі (у разі відмови гідравліки або електрообладнання).

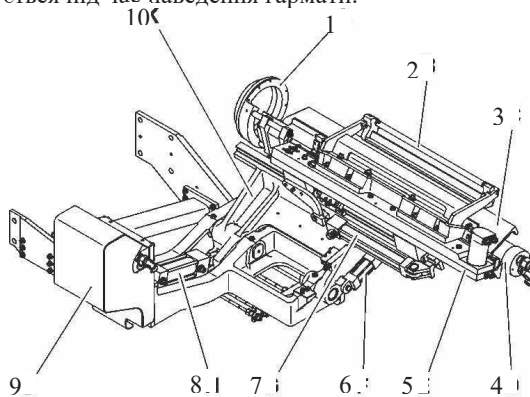
Умовні позначки:

- 1 – важіль зарядження; 2 – важіль вертикального наведення;
- 3 – важіль горизонтального наведення.

Рисунок 1.10. – Блок наведення і зарядження ручного управління

Механізм зарядження призначений для забезпечення більшої стабільності умов досилання снаряда та заряду до камери, а також для підвищення скорострільності та полегшення роботи обслугову.

Весь механізм зарядження (рис. 1.10) прикріплений до задньої частини люльки і переміщується під час наведення гармати.

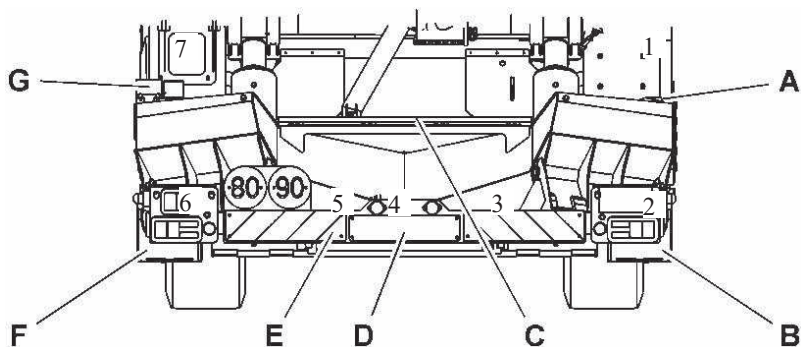

Умовні позначки:

- 1 – конусний протектор; 2 – зворотний клапан; 3 – завантажувальний лоток; 4 – циліндр штока досилача; 5 – шток досилача; 6 – циліндр для переведення механізму зарядження на лінію досилання; 7 – циліндр для переміщення завантажувального лотка; 8 – кожух блок-контакту; 9 – циліндр для переведення механізму зарядження в похідне положення;
- 10 – рама механізму зарядження (кронштейн).

Рисунок 1.10. – Механізм зарядження

Стабілізатор (рис. 1.11) обладнаний підвісною протиударною балкою, (виріб в похідному положенні для руху по дорогах загального призначення).

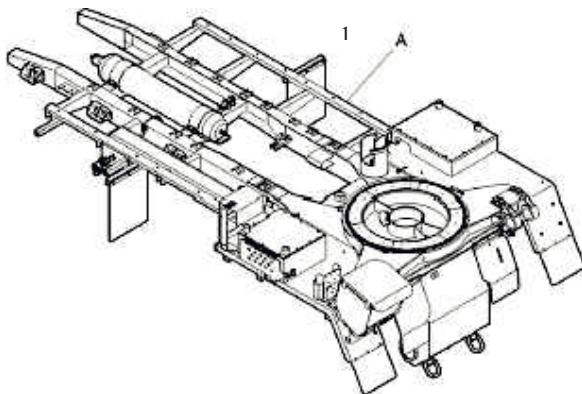

Умовні позначки:

- 1 – відкидна платформа; 2 – права сигнальна опора; 3 – задня платформа;
4 – номерний знак; 5 – комплект протиударної балки; 6 – ліва сигнальна опора;
7 – блок закривання затвора та ведення вогню (BFCMDF).

Рисунок 1.11. – Стабілізатор

Нарамник (рис. 1.12) являє собою механічно зварений вузол, що забезпечує взаємодію між рамою шасі та поворотною частиною.

Умовні позначки:

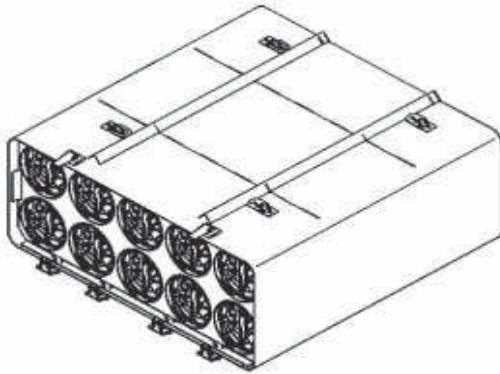
- 1 – Нарамник.

Рис. 1.12. – Нарамник

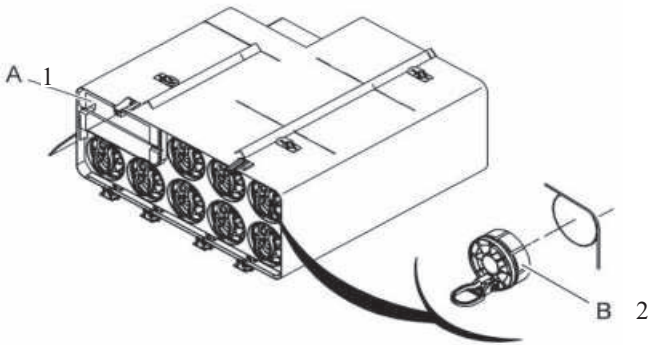
Відсіки для боєприпасів (рис. 1.13, 1.14, 1.15, 1.16) складаються з двох частин, розташованих з правого (один відсік на 10 снарядів (за кабіною) та один відсік на 8 снарядів) та лівого боку (один відсік на 10 зарядів та один відсік на 8 зарядів) виробу.

15

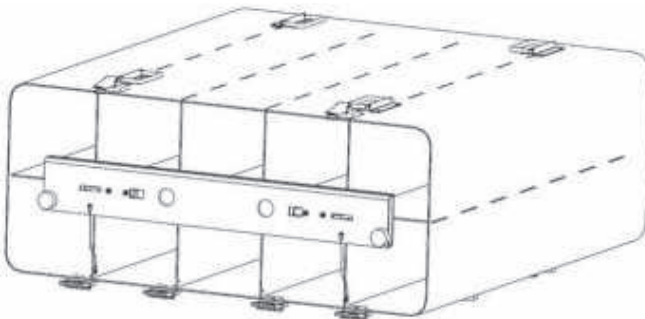
Рисунок 1.13. – Відсік на 10 снарядів

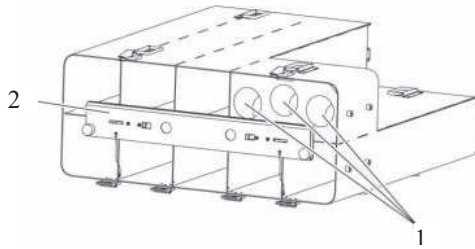
Умовні позначки:

- 1 – відсік для програматора (PRISM) підричників;
- 2 – система закріплення снаряда.

Рисунок 1.14. – Відсік на 8 снарядів

Рис. 1.15 – Відсік на 10 зарядів

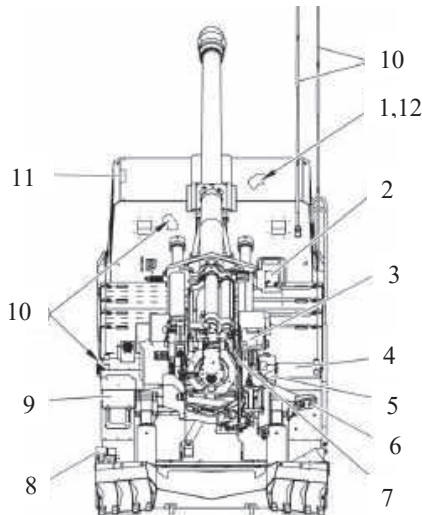

Умовні позначки:

- 1 – 3 камери (2 обойми з бойовими та 1 обойма з тренувальним запалювачами);
2 – система блокування.

Рисунок 1.16. – Відсік на 8 снарядів

Система управління вогнем (рис. 1.17) включає: бортовий комп'ютер, що знаходиться в кабіні, прилад вимірювання початкової швидкості снаряда, інерційний блок, блок запобіжників (BBAT), блок управління та контролю гармати (BGCA), блок досилання снаряда (BDOBUS), пристрій для визначення температури (DDT), блок закривання затвора і ведення вогню (BFCMDF), блок інтерфейсу людина-машина (ВІМ), комплект для зв'язку, GPS.

Умовні позначки:

- 1 – бортовий комп'ютер; 2 - прилад вимірювання початкової швидкості снаряда;
3 – інерційний блок; 4 – блок запобіжників; 5 – блок управління та контролю гармати;
6 – блок досилання снаряда; 7 – пристрій для визначення температури;
8 – блок закривання затвора і ведення вогню; 9 – блок інтерфейсу людина-машина;
10 – комплект для зв'язку; 11 - GPS (місце розміщення); 12 – GPS-антена (місце розміщення).

Рис. 1.17. – Будова системи управління вогнем

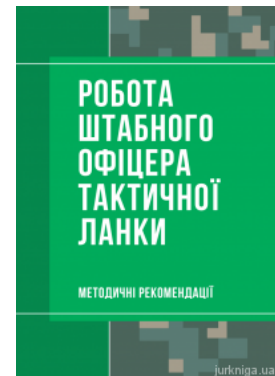
Книги, які можуть вас зацікавити

Боротьба з ударними БПЛА іранського та російського виробництва «Shahed-136» («Герань-2») та «Ланцет-2». Методичні рекомендації загальновійськовим...

Теорія і практика управління страхом в умовах бойових дій

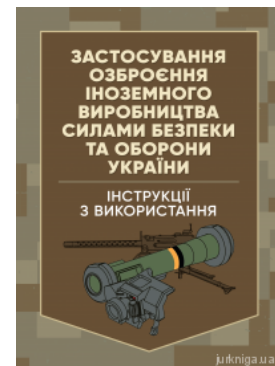
Робота штабного офіцера тактичної ланки

Выполнение огневых задач с беспилотным летательным аппаратом (БПЛА) типа квадрокоптер. Книга врага вражеской мовой

Смуга реакції лідера (курс лідерства)

Застосування озброєння іноземного виробництва силами безпеки та оборони України. Інструкції з використання

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт →](#)